

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an **80 Lei.** — Șase luni **40 Lei.**
Trei luni **20 Lei.**

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

In vremuri nouă

(=) Chestiunile cu raport la preoțimea din ținuturile desrobite nu s'au împărțit, până acum, de o considerație mai învederată din partea cercurilor dela cărma statului nostru.

La ocazii mari se repetă cuvinte frumoase la adresa preoților. Li se constată cu multă prevenire, că ei au fost «sentinela românismului în văile carpatine» pe vremurile neguroase medievale; și că tot preoții «cu crucea 'n frunte» sânt păstrătorii limbii și legii străbuue în vâlmășagul luptelor de mai târziu...

După trecerea festivităților ocazionale, la care de obicei se fac promisiuni cu privire la situația materială viitoare a preoțimii atât de laudate, interesul pentru slujitorii bisericii începe să slăbească, și în vastele făgădueli nu se aleg decât earăș și earăș iluzii îngropate...

Legăturile între credincioși și preoțime, în vremurile nouă, le vedem cu totul schimbate. Când poporul oftă și suspină sub povara stăpânilor străine, alerga la mângăierile și sfaturile fețelor bisericesti, pe care, în consecvență, le și asculta și respecta.

S'au dus stăpânirile asupririi, și în locul lor au venit stăpânirile libertății și ale dreptății, în vremuri de prefaceri radicale, cu învățături nouă și nu toate priincioase progresului moral și cultural. În nouăle împrejurări, când credincioșii sânt de părere că acum vor avea mai puțină trebuință de preot (deși adevărul este tocmai dimpotrivă), autoritatea preoțească în general a scăzut, — dar împreună cu ea a scăzut și sentimentul de respect arătat altădată celorlalte soiuri de dirigătorii.

Atârnă dela cărmuirii statului, actuali și viitori, să-și îndrepte luarea aminte cătră stările acestea, care privesc interesele poporului, ale clerului și ale întregului stat românesc.

Avem trebuință de un cler bine pregătit, pentru refacerea morală a credincioșilor.

Și, dacă e ca preotul să nu-și părăsască apostolatul trecând în alte ramuri de activitate, este necesar să i se asigure minimul de existență, fără a mai cere dela popor toate îndatoririle trecutului.

Ca să avem cler cu pregătiri la înălțimea timpului, ne trebuie școale mai multe.

În raport cu numărul parohiilor din județele țării întregite, biserică noastră or-

todoxă are prea puține seminarii pentru a umplea golurile cauzate prin moarte sau prin împrejurarea că unii preoți au trecut la alte cariere. S'au sporit eparhiile dincoace de munți cu episcopiile Clujului și Oradiei-mari, care n'au încă seminariile lor, și nici nu le vor avea, dacă statul va continua cu economiile bugetare, când este vorbă d'a smulge biserică din sărăcia ei materială și de a creia slujbașilor săi o situație omenească.

A asigura preotului traiul de care s'a învrednicit, este cerința vremurilor nouă: explicațiile, din acest punct de vedere, ni se par a fi de prisos pentru orice stăpânire inteligentă și binevoitoare, care și-a înțeles rostul în consolidarea țării.

Este de ajuns, credem, să amintim cu acest prilej, că mijcoace bănești care se cifrează cu zeci de milioane, se acordă din partea guvernului pentru susținerea teatrelor (între acestea și donă opere), pentru tablouri și statue, burse mari pe seama artiștilor, alte milioane pentru «propagandă culturală»; — nu se mai poate astfel ca biserică să fie lipsită de un ajutor, în aceeaș măsură, cum se dă altor așezăminte necesare pentru țară și neam. Biserica nu cere decât sfânta dreptate.

Retragerea opoziției din parlament. În ședința de Sâmbătă a camerei, partidele din opoziția națională: dl Iuliu Maniu, din partea partidului național român, dl I. Mihalache din partea partidului țărănesc, dl I. Inuleț din partea partidului țărănesc din Basarabia și dl S. Ungureanu din partea partidului Unirii din Bucovina și dl Chiriță Paraschiv din partea partidului naționalist-democrat, au declarat că se retrag din cameră. Declarații de retragere, au mai făcut și partidul liberal și doi deputați din majoritate.

Fiecare partid opozițional, prin reprezentanții săi, a citit în cameră câte-o declarație, prin care anunță retragerea sa din parlament. Opoziția cere disolvarea actualelor corpuri legislative.

În ședința de Luni a senatului s'au citit aceleași declarații ale opoziției în senat. La o întrebare a unui senator: dacă opoziția înțelege să se retragă din parlament, sau depune mandatul, s'a răspuns că guvernul este liber să interpreteze cum crede de cuviință declarația.

Din București se mai anunță:

Acțiunea opoziției este concentrată în scopul provocării unei schimbări de guvern, pentru ca prezidarea istoricei solemnități a încoronării dela Alba-Iulia să revină unui alt cabinet alcătuit din personalități aparținând tuturor partidelor.

Asociația clerului Andrei Șaguna

E numele societății, primit din rezultatul frământărilor primului congres preoțesc. El i a desbătut și stabilit statutele. Primind binecuvântarea arhierescă și aprobarea șefului de culte, au devenit lege de organizare și de îndrumare culturală a clerului din mitropolia de dincoace de munți.

Scopul îl fixează paragraful al doilea, prin stabilirea problemelor: «apărarea prestigiului și intereselor bisericii; promovarea culturii teologice și a vieții morale între membrii clerului, îndrumarea vieții religioase în popor, cultivarea simțului de colegialitate între preoți, și ocrotirea intereselor preoțimii».

Mijloacele de îndeplinire le lămurește paragraful al treilea, statorind în 13 puncte un program de muncă.

Reținem două din acestea:

«Conferențe și cursuri pentru propășirea culturală a clerului; susținerea unei reviste pentru viața bisericăscă, pentru promovarea culturală a clerului și instruirea lui în îndeplinirea misiunii pastorale».

Puterea de dezvoltare a asociațiilor de tot felul, atât în cele materiale, cât culturale, e recunoscută de toți. Putem spune, că toate minunățiile, la care a izbutit să ajungă omenimea până astăzi, în cea mai mare parte sânt roadele stăruințelor întovărășite.

Prin o societate bine încheagată, sprijinită de toți și activă, în care a început să se strângă preoțimea noastră, vom putea contribui la ajungerea multor progrese înfloritoare, în viața culturală a bisericii și a neamului. Atuncea însă, când conducătorii și din centru și din afară, comitetul central și cele ale despărțămintelor, în frunte cu președinții lor, vor ști să țină în continuu aprinsă flacăra dragostei și a interesului față de bunul mers al societății.

Vor ști, rând pe rând, să întrupeze și să dea viață avântată punctelor din program, ca astfel an de an să aducă roadele așteptate. Vor ști să fie un centru de lumină care să formeze rezorvorul nesecat de energie și de indemnuri stăruitoare; vor ști să fie cea inimă sănătoasă și neînfrântă, încălzită întotdeauna și sub orice împrejurări de focul conștiințiosității, de a trimite regulat dela centru puterea dătătoare de tărie și de viață.

Un scriitor, doritor de lumină, face o asemănare în dezvoltare unei flori care se dezvoltă de sine dintr'o forță lăuntrică dată de Dumnezeu și între munca tehnică ce trebuie depuse de puteri externe la formarea unei statui. Scoate învățătura spunând: Bunul Dumnezeu a pus și în om, ca într'o floare, în măsura mai mare sau mai mică, o forță lăuntrică, așa că frumseța omului numai de aici poate să porceadă. De lași ca această schintee dumnezeiască să adoarmă în lăuntru tău, ciocăniturile venite din afară nu te vor ridica nicicând din această stare. Ce vine din afară se numește civilizație, și ce crește și vine dinlăuntru se numește cultură, și în planta aceasta internă rezidă valoarea și forța atât a unui individ, cât și a unui popor.»¹⁾

În susținerea acestei forțe lăuntrice pururea trează stă nobilitatea, hărnicia și conștiințiositatea omului. Dacă această forță am izbutit

¹⁾ Dr. Ștefan Cioroianu: Dor de lumină, p. 127.

s'o desvoltăm și s'o ținem vie față de chestiunile ce ne preocupă, cu încredere și împăcare sufletească putem privi în viitorul bisericii și al neamului. Toate chemările și îndatoririle, toate problemele vor fi îndeplinite din îndemn, zel și hărnicie proprie.

Viitorul asociației noastre dela asemenea legături, — prin care să se susțină încontinuu trează dragostea de muncă și de înaintare, adică forța lăuntrică, — va atârna în primul rând. Mijloacele cele mai potrivite, pe lângă o gazetă bună și o revistă de specialitate, prin care să se arete progresul cultural, și mersul societății, activitatea ce-o desvoltă, cursurile și conferințele.

În aceste cercuri mai restrânse prin participarea a unuia sau a altuia dintre membrii comitetului central, sau delegați ai acestuia, s'ar putea face foarte mult. Alături de aceștia, un rol nu mai puțin important, va avea fiecare preot ca membru, precum protopresbiterii, ca președinți ai asociației clerului «Andrei Șaguna».

Pr. I. Popa

Casa culturii poporului

S'a depus la cameră proiectul de lege pentru înființarea, sub președinția A. S. R. Principelui Moștenitor al României, a unui institut național pentru educația și cultura maselor populare cu numirea de «Casa culturii poporului».

Casa culturii poporului are de scop:

Să trezească și să desvolte gustul de citire în popor, sporind cunoștințele oamenilor despre lucruri și fapte, să înobileze și să înalțe viața, să formeze gustul pentru frumos al poporului;

Să desvolte iubirea de patrie și de neam prin scrieri, cuvântări, fapte, serbări comemorative, excursii, reprezentări artistice, să facă educațiunea cetățenească a poporului și să cinstească faptele mari de virtute cetățenească;

Să facă educația fizică și sanitară, precum și pregătirea pre și post regimentară a poporului;

Să desvolte simțul gospodăresc al oamenilor, încurajând și premiind silințele lor gospodărești;

Să colaboreze cu societățile de educație și cultură pentru popor, să coordoneze și să încurajeze activitatea lor, ajutându-le și subvenționându-le.

Casa culturii poporului e alcătuită din următoarele organe constitutive: administrația centrală, casele culturale județene și căminele culturale.

Casele culturale județene sânt sub dependența și controlul imediat al administrației centrale, iar căminele culturale atârna de Casa culturală a județului respectiv.

Gestiunea financiară a Casei culturii poporului cade sub controlul și jurisdicțiunea Inaltei Curți de conturi.

Congresul Învățătorilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș

Marile serbări în legătură cu inaugurarea «Casei învățătorilor» din Cluj. — Excursiunea învățătorilor ardeleni în vechiul regat.

Nr. 78—921

Convocare.

Comitetul central al Asociației învățătorilor români din Ardeal, Banat, Crișana, Maramurăș și comitetul central al «Fondului Gheorghe Lazăr», în conformitate cu dispozițiile Statutelor, convoacă al III-lea Congres ordinar, al Asociației învățătorilor și ba adunare generală ordinară a Fondului, pe zilele 6 și 7 August st. n. a. c. în Cluj, sala prefecturii județene, cu următoarea

Ordine de zi:

I.

Ședința Asociației. Sâmbătă în 6 August.

1. La ora 8 și jum. a. m. invocarea Duhului sfânt în aisericile românești.

2. La ora 10 a. m. deschiderea Congresului.

3. Alegerea unei comisii verificatoare și alor 2 notari.

4. Raportul comitetului central.
5. Raportul casierului general.
6. Raportul redacțiunii revistei «Învățătorul».
7. Raportul administrației revistei.
8. Alegerea comisiunilor censurătoare.

II.

Ședința «Fondul Gheorghe Lazăr».

1. La ora 3 d. a. deschiderea adunării.
2. Raportul secretarului.
3. Raportul casierului.

4. Alegerea pe un ciclu de 3 ani: a) a Comitetului fondului și a cenzorilor, b) a Consiliului de administrație, comisii de supraveghere și disciplinare a «Casei învățătorilor», c) aprobarea alegerii economului.

5. Proclamarea membrilor de onoare ai «Fondului Gheorghe Lazăr».

6. Eventuale propuneri.

III.

Inaugurarea festivă a Casei Învățătorilor, Duminecă, 7 August.

1. La ora 10 a. m. sfințirea apei.
2. Discursul președintelui, «Fondului Gh. Lazăr».
3. Discursul dlui Ministru al Instrucțiunii, eventual al reprezentantului său.
4. Discursul reprezentantului Universității din Cluj.
5. Discursul Președintelui Asociației învățătorilor.
6. Discursul Directorului administrativ al «Casei Învățătorilor».
7. La ora 1 banchetului.

IV.

Ședința II-a a Asociației.

8. La ora 3 d. a. Rapoartele comisiunilor.
9. Proclamarea membrilor de onoare ai Asociației.
10. Statificarea.
11. Alegerea Comitetului pe un nou ciclu de 3 ani.
12. Eventuale propuneri.
13. Inchiderea Congresului.

Notă. Consiliul general al Asociației își va ține ședința în preziua Congresului.

Comitetul central al Asociației, voind a organiza și conduce îndată după terminarea ședințelor Congresului, o excursiune în diferite localități ale vechiului regat, roagă pe cei ce doresc să participe, a se anunța prin o carte postală, pe adresa: Biroul central al Asociației Învățătorilor, Cluj, Casa Învățătorilor.

Timpul plecării din gara Cluj, itinerarul excursiei și ev. favoruri ce se vor putea obține, se vor putea comunica în ziare în cel mai scurt timp.

Cluj, la 8 Iulie 1921.

Dr. Gheorghe Vilt
preș. «Fond. Gh. Lazăr».
I. Angheliiu
secretar.

Traian Șuteu
preș. Asociației inv.
Gavril Almășianu
secretar

Îmbunătățiri

Se anunță din București, că la comisia bugetară s'au admis următoarele salarii preoțești:

Preot paroh rural, licențiat în teologie 500 lei lunar, cu seminar gr. II. 350 lei, cu seminar gr. I. 250 lei, supranumerar gr. II și I ca parohii. Preot paroh urban sau diacon licențiat în teologie 550 lei, cu seminar gr. II. 400 lei, gr. I 350 lei, supranumerarii întocmai ca parohii. Preoții și diaconii dela mitropolii și episcopii au aceleași salarii ca și cei dela parohiile urbane, iar cei dela mănăstiri ca parohii rurale. Dela 1 Aprilie 1921 s'au prevăzut gradații din 5 în 5 ani, la anii efectivi, atât preoților, diaconilor, cât și cântăreților și paracliserilor. Preoților și diaconilor dela bisericile fără enorie și celor din Dobrogea și Cadrilater li s'a acordat un spor de 30 la sută.

Așa dar un preot licențiat la țară după 10 ani primește 450 lei leafă plus 225 lei gradația, 200 lei scumpetea adică 875 lei total, iar dacă n'are pământ de cultură 988 lei. Un preot cu 8 clase după 10 ani de serviciu primește între 650 și 725 lei.

Un preot licențiat la oraș după 10 ani primește 1150 lei lunar, nelicențiat 925 lei.

Salariile acestea ar intra în vigoare dela 1 Octomvrie 1921.

„Unirea“ desbină

Sub acest titlu scrie Infrățirea, despre Unirea din Blaj, între altele, următoarele:

Noi am mai atras atenția cititorilor asupra «povârnișului periculos», pe care lunecă această gazetă, care reprezintă până deunăzi o frumoasă tradiție națională, culturală și morală, dar care acum desbină frații români pe tema nenorocitei diferențe de confesiuni.

Deschideți acelaș număr, (din 2 Iulie), care dă informațiile alarmante despre persecuții, și veți vedea că în aceeași pagină, în care se spune că «amvonul de mâine e presa», sânt scrise totuși cu o vinovată ușurință, atacuri, drepte sau piezișe, împotriva românilor greco-orientali.

Vorbind de «Inalta misiune, pe care prevedința divină a rezervat-o bisericii noastre» (adică a celei greco-catolice, cea greco-orientală fiind de sigur eretică), «Unirea» pomeneste cu dispreț de «acefalismul ortodoxiei române». Da, toată lumea românească conștientă e de părere ca și «Unirea», că trebuie să avem o singură biserică ca o cheazășie a unității noastre naționale, în contra atâtor dușmani ai neamului. Ear Blajul, care editează «Unirea», așa cum apare azi și revista «Cultura Creștină», în care (Anul XI, Nr. 6) se terfelesc figuri venerate ca a mitropolitului Moldovei Veniamin Costachi, vrea să nu pară locul de unde se va întinde împăciuitoare ramura de măslin?

Spicuri

Biserica și Școala publică la loc de frunte un articol: «Greșeli», în care cu bun gând de îndreptare se sbiciuesc anume greșeli și păcate, ce bântuie și printre rândurile preoțimii. Sântem în deplin acord cu nizuința de a ne îndrepta prin noi, dar nu putem trece cu vederea greșala, publicată și în ziarul nostru Nr. 58, pe care o face autorul în pasagiul în care se pronunță asupra slujirii sf. maslu cu ocazia întrunirii cercurilor religioase. Nu credem că autorul — un preot — să fi voit intenționat să se pună în contradicție cu învățătura bisericii că scrie cu prea puțin respect despre o taină: «Ei să recunoaștem că timpul minunilor a trecut și nici că mai e lipsă ca noi preoții să săvârșim minuni... Sânt boale de altă natură de care prin credință nu se pot mântui(!)... și eu pot să mărturisesc că asupra unui asemenea bolnav, deși a cerut slujba sf. maslu n'am săvârșit-o...»

Instituirea tainei însași a sf. maslu se întemeiază pe cuvintele apostului: «De este cineva bolnav să cheme preoții bisericii și să se roage pentru dânsul...» și boala, de orce natură corporală sau spirituală, prin credința bolnavului și prin lucrarea preoților poate fi sanată. Această concepție religioasă nu oprește pe nici un preot conștient dela datoria de a îndruma pe cei suferinzi și la medic pentru a se căuta, și chiar la spital pentru a se cura. Iar părerea că cineva ar fi nevrednic de primirea tainei și deci să se trateze cu refuz când o cere, este o nenorocită practică personală. Omul trebuie pus în stare de a primi cu vrednicie taina, și pentru aceasta se pregătește prin mărturisire și pocăință deplină ce premerge sf. maslu. Învățătura bisericii noastre este clară și în privința aceasta, și nu lipsea decât să se orienteze autorul pentru a nu se expune la rătăcirii din punct de vedere teologic.

Un pamflet iscalit de «Un preot unit» ne vine la redacție. Ar vrea să fie un răspuns la articolul părintelui protopop Petru E. Papp «Atentatul dela Blaj» scris în foaia «Beiușul» din prilejul vizitei nunțului papal la Blaj și a deschiderii sinodului greco-catolic de acolo, asupra atitudinii pe care o au oamenii bisericii unite față de țară, armată și biserică țării românești. Asupra unor exhibiții unite, cari în locul unei discuții cuviincioase, dacă o credeau necesară, întrebunțează vorbe ce se aud numai rar și la mahala, se trece la ordinea zilei, lăsând pe autor să se sbată înainte, căci din prisosul inimii grăește gura. Aceste sbateri înfrigate dau de altfel dovada cea mai bună, că ne-am pus pe drumul drept când am chemat poporul să înlătore firma străină a catolicismului.

Duminecă sara la *teatrul românesc* din Sibiu s'a auzit o lecție dată de trupa Fotino publicului sibian și s'a văzut alta, dată de public trupei. Sala goală a spus dlui Fotino, că în acest mod nu se poate face educația mulțimei. Orcât de puternic ar fi fost îndemnul câștigului material, strâns dela o mulțime adunată cu o iscusită reclamă, ne miră totuși faptul că trupa, — mi se pare subvenționată de Ministerul artelor cu o anume misiune în Ardeal, — s'a putut coborâ atât de jos încumetându-se să pună în scenă banalități, cari denotă o anume mentalitate scăldată, decadentă.

Știm să apreciem și rostul și puterea ironiei fine în educația publică, dar osândim zeflemeaua grotescă, presărată cu vorbe și aluzii de imoralitate. Respingem cu energie încercarea incalificabilă de a se aduce pe scenă slujitori ai bisericii noastre în chipul unor călugări îmbăcați ridicol și sfornând pe nas îngrozitor, ca să *batjocurescă ritul*, făcând ecienii prostești. Unde a fost serviciul de cenzură a poliției care a admis batjocorirea bisericii statului și propagarea pornografiei, ce a încăput și pe scena românească a Sibiului?

Nr. 4894 Bis.

CONCURS

La institutul teologic «Andreian» din Sibiu e vacant postul de **Duhovnic**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termen până la 1 August a. c. stil vechi.

Dela concurenți se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu școlar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificățiune preoțesc.
5. Adeverință despre serviciul preoțesc.
6. Alte eventuale documente despre serviciul preoțesc.

Duhovnicul va avea locuința și întreagă întreținerea în institut, apoi un salariu corespunzător.

Cererile sânt a se adresa Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 23 Iunie 1921.

Consistorul arhidiecezan

Apel

Neamul românesc și-a înfăptuit idealul. Aproape toți românii formăm un stat național, iar noi Oltenii cu mireasa cea aleasă mândra «*Țara Oltului*» am ajuns a fi cei mai fericiți în centrul acestui stat, — fiind mândri de trecutul nostru cu «*Radu Negru*», ducele Făgărașului, și cu «*Mircea Vodă*», care ne-a regenerat cu boierimea lui în toate satele din «*Țara lui Radu Negru*».

Se apropie actul cel mare și epocal, *incoronarea Regelui tuturor românilor*. Cu această ocaziune trebuie să se valideze cu produsele sala industriale fiecare ținut din România-Mare.

Se aranjează de acum o expozițiune română — care să dovedească popoarelor din toată lumea, gradul de perfectitudine la care a ajuns industria română.

La această expozițiune generală, locul rezervat pentru «*Ducatul Făgărașului*» sau Țara lui «*Radu Negru*» trebuie împodobit cu obiectele de industrie ale Oltencilor noastre harnice — și din industria agricolă a voinicului Oltean.

Spre scopul adunării obiectelor, binevoiește părinte, în înțelegere cu dnii învățători, secretar și primar, a consemna imediat obiectele ce merită a fi expuse și prin care se dovedesc aptitudinile locuitorilor din acest ducat cu trecut mândru istoric. Acest conspect va fi cenzurat de comisiunea județeană care se va prezenta la fața locului și va lua în primire obiectele ce se vor alege a fi expuse — dându-se garanța deplină pentru restituirea lor de întregime.

Obiecte a se aduna sânt cusături, covore, sarice, țesături de lână și bumbac, cânepă etc., olărit, lucruri de lemn etc.

Făgăraș, la 15 Iulie 1921.

(ss) *Nicolae Borzea*,
protopop, fost senator.

Dela societatea de lectură „Andrei Șaguna” a școlii normale arhidiecezane

Din Raportul general despre activitatea societății în anul școlar 1920/21 reținem următoarele:

Societatea și-a început activitatea în 4 Octombrie 1920 când sub conducerea directorului școlii, Dr. V. Stan, s'a ținut ședința de constituire, alegându-se prezident profesorul A. Popoviciu, viceprezident N. Popovici, elev în clasa VIII și alți opt membri în comitet, și 8 în comisia literară.

Prima ședință publică s'a ținut, în colaborare cu societatea de lectură a elevilor seminarului «*Andreian*» în memoria marelui arhieru Andrei Șaguna (în 12 Dec. 1920).

Un festival, în teatrul comunal din Sibiu, s'a dat (în 26 Dec. 1920) întru amintirea lui Vasile Alecsandri, dela a cărui naștere se împlinește o sută de ani. Acest festival s'a reprezentat, în cadrele excursiunilor de studii, la Râmnicul-Vâlci, Deva, Hunedoara și Sebeșul-săsesc.

În ședințele societății s'au citit disertații lucrute de tinerime, s'au recitat poezii, monologuri, s'a făcut muzică vocală și instrumentală.

Biblioteca societății are 2225 volume. Fondul administrativ 2254 lei 72 bani. Alte fonduri de aproape 2000 lei.

Societatea mulțumește pentru sprijinul ce i-a acordat publicul prin oferte benevole și redacțiunilor pentru trimiterea gratuită a ziarelor și revistelor.

Știrile zilei

Mare concert de binefacere. Dna Olga general Văitoianu organizează un concert de binefacere în folosul *Societății pentru profilaxia tuberculoșilor*, în seara de Sâmbătă, 23 Iulie 1921, în sala *Urania*, Sibiu. Societatea aceasta se află sub înaltul patronaj al M. S. Reginei. La concert își dau concursul: dna Margareta Andrae Kedveș, dsoarele A. Ionescu și A. Voileanu, și corul Reuniunii sibiene de cântări, condus de dl Stubbe. Bilete la librăria lui G. Mayer și la cassă. Începutul la ora 8.

Dela Călimănești. Citim în Viitorul: Marți 12 a. c. a avut loc hramul frumoasei biserici din Călimănești, Sf. Petru și Pavel. Serviciul divin a fost oficiat de preotul paroh Enăceanu și de preoții dela mănăstirea Cozia și dela biserica din Ostrov. Răspunsurile au fost date de corul bisericii sub conducerea dascălului absolvent al școlii de cântări bisericesti. Înainte de sfârșitul slujbei I. P. S. Sa, Dr. Nicolae *Bălan*, mitropolitul Ardealului a ținut o frumoasă și înălțătoare predică, despre datoria omului pe pământ și despre păstrarea sufletului curat și neprihănit, așa după cum ni l-a dăruit Dumnezeu. Datoria supremă a omului este de a se feri de orice ispite și de a-și mântui sufletul de toate păcatele, căci numai așa se poate întări un popor și un neam. Cât timp am trăit noi ardelenii sub robie, a spus înaltul ierarh, dușmanul ni-a luat totul: și averea și viața. Numai un singur lucru nu ni-a putut lua: sufletul. Acesta a făcut țaria neamului românesc: sufletul său curat și cinstit și credința nestrămutată în Dumnezeu. Mitropolitul Ardealului a încheiat făcând un mișcător elogiu M. S. Regelui Ferdinand I, care cu viteza noastră armată, a desorbit pe frații de pretutindeni și a strâns laolaltă tot neamul românesc. Admirabila predică a înaltului arhipăstor a făcut o adâncă impresie asupra sătenilor și vizitatorilor cari umpleau sfântul locaș.

Propagandă religioasă. Duminecă, în 10 Iulie a. c. grupul preoțesc din Săcele a descins în comuna *Târlungeni*. Preoții celor 7 sate au luat înțeleapta hotărâre de a face propagandă religioasă în popor. În Dumineca sus zisă la ora 4 d. a. s'au prezentat preoții Z. Popoviciu, I. Oancea, Oct. Simtion, P. Leucă, I. Pascu, I. Bogdan, T. Giurgiu și I. Bărbat la biserica, unde în sobor au făcut vecernia. La finea serviciului din vin parohul din Satulung Petru Leucă a ținut o predică foarte instructivă, arătând cu exemple frumoase puterea Dumnezeirii, lăsând o adâncă impresie în popor.

O casă de vânzare se află în strada Mark Nr. 3 Sibiu.

Conferențe. Dr. *Gaster*, filolog român, membru și fost președinte al multor societăți și institute de istorie și filologie din Anglia, va sosi la sfârșitul lunii acesteia la Timișoara, unde va ține o conferință despre istoria limbii și literaturii românești. De aici va pleca în mai multe centre ale întregii României, și va ține conferințe asupra acestui subiect.

Caz de moarte. Cu sinceră părere de rău anunțăm membrilor Partidului Național Liberal din orașul și județul Sibiu că venerabilul nostru președinte dl general i. r. *Dionisiu Florianu*, a răposat la 13 Iulie a. c. în Viena unde a fost înmormântat. Să-i păstrăm o caldă amintire! Sibiu, la 18 Iulie 1921. Delegațiunea permanentă județeană a P. N. L.: Dr. *Nicolae Vecerde*, vicepreședinte, Dr. *Eugen Piso*, secretar.

Interzicerea emblemelor statelor străine. În urma constatărilor că în unele părți din regiunile alipite, anumite societăți poartă drapelul cu emblemele statelor străine, ungare și austriace, ministerul de interne a luat următoarea decizie: Nu este permis societăților particulare de orice natură să aibă ca emblemă stema națională a unui stat străin. Se vor admite culorile naționale ale unui stat străin, cu condițiunea să fie completate cu culorile naționale române. La steaguri se vor suprapune după anumite norme culorile noastre peste celelele culori. Toate aceste embleme nouă vor trebui neapărat să aibă autorizația prefecturilor de județe până la data de 15 August 1921.

Căsătoria și divorțul. În ședința din 14 I. c. a Senatului s'a luat în discuție proiectul de lege privitor la modificarea sau suprimarea unor articole din codul civil austriac, relative la căsătorie și divorț. Raportorul, senatorul *Alexandrescu*, a rugat Senatul să voteze proiectul, întru cât chestiunea religioasă nu trebuie să influențeze la o chestiune pur juridică. Mitropolitul Blajului *Vasile Suci* combate proiectul și susține că este indisolubilă căsătoria, și apără punctul de vedere al bisericii apusene, care prevede că soții nu se pot despărți și dacă o fac nu mai au drept de recăsătorire. Dl ministru *Goga* atrage atenția vorbitorului că aceasta interpretare dogmatică nu poate fi adusă în discuția Senatului, care n'are cădere a se pronunța asupra legilor bisericii. P. S. Sa *Vartolomeu Stănescu*, în aceeași chestiune, scoate în evidență aceea ce a spus sf. *Pavel* în privința divorțului, că acesta este singurul prilej de împăciuire sufletească, și susține legea. Proiectul se pune la vot cu bile și se admite cu 70 pentru și 6 contra.

Învățătorești. Ministerul instrucțiunii, pentru a preîntâmpina demisiunile învățătorilor, a trimis tuturor ministerelor o adresă prin care le face cunoscut că nu pot primi în serviciile lor — atât din regat, cât și din teritoriile alipite — învățători fără prealabila aprobare a ministerului de instrucțiune.

Aviz. În preajma secerișului și a îmblătitudinii se află spre vânzare cu un preț convenabil o mașină de secerat, o batoză și un motor de 4 cai putere, în Sibiu, strada *Gropii* Nr. 31.

D'ale sârbilor. Frații noștri din Torontal ocupat de sârbi ca și cei din ținuturile *Monastir* și *Timoc* au înaintat biroului protejării minorităților dela Geneva și prin presa vieneză întregii lumi civilizate un memoriu, prin care se plâng în contra crimelor și sălbătăciilor la care sânt supuși de cătră sârbi. Astfel memoriul spune: omorârea avocatului *Gârboveanu* și a familiei sale din *Vârșeț*, spânzurarea și arderea de viu a moșneagului *Ibovonca* distrugerea a câteva comune și alte sălbătăcii; acestea toate în afară de prigonirile îndreptate în contra bisericilor și școlilor românești. Românii din Banat proiectează ținerea de mari intruniri de protestare.

Cinema Apollo, Piața Unirii, Sibiu. În fiecare seară la ora 9 reprezentații de cele mai interesante. În curând: *Stăpânitorul lumii*, mare film senzațional.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, *Minervei*, *Căminul*, *Semănătorul*, *Scriitorii români*, *Steaua*, *Flacăra*, *Clipe de uitare*, *Scriitorii celebri*, *Foi volante*, *Pagini alese din scriitorii români*.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

Nr. 1456 Plen. 1921

(86) 2—3

CONCURS

Consistorul diecezan al Eparhiei ortodoxe române din Cluj publică concurs pentru **planurile bisericii catedrale**, care se va zidi în Cluj, Piața Cuza Vodă, în fața teatrului național român pe lângă următoarele condiții.

Catedrala are să corespundă tuturor cerințelor reclamate de ritul ortodox cu un spațiu intern pentru cel puțin 1800 persoane.

Concurentului i se lasă deplină libertate pentru alegerea formei și stilului bisericii, având toate întocmirile interne și externe, ca coridoare, trepte, uși în număr de ajuns pentru siguranța publică.

Prețul zidirii nu se limitează, se pretinde însă executare modestă din materiale solide care se află pe teritoriul României întregite, și planul să fie executabil.

Reflectanții au să prezenteze toate schițele la 1:200, cu fațade și secțiuni în număr de ajuns pentru a înțelege toate construcțiile, cu un preliminar de spese aproximativ calculat după metrul cubic, și în fine o scurtă descriere a planului și a materialelor de construcție.

Premiile de concurs :

Premiul I 50.000 Lei.

Premiul II 30.000 Lei.

Premiile se vor acorda numai planurilor de o valoare absolută și acceptabilă, planurile devin proprietatea diecezei ortodoxe române din Cluj.

Consistorul își rezervă dreptul de a încredința cu facerea planurilor de executare pe cine va afla de bine, fără considerare la concurenți.

Planurile, provăzute cu un motto și cu o epistolă sigilată în care să se arete numele, locuința concurentului și motto sub care s'a prezentat planul de concurs, sânt a se înainta la Consistorul diecezan din Cluj, strada Iuliu Maniu Nr. 31 în restimp de 6 luni, adică până la 1 Noemvrie, ora 12, 1921. Cele trimise pe poștă trebuie se sosească cel mult după 8 zile, puse la poștă până la termenul de mai sus.

Planuri cari nu corespund condițiilor și formalităților prescise, și sosite după termen, se vor eschide dela concurs.

Planurile prezentate se vor examina în timp de 2 luni după expirarea termenului de un juriu de experți, iar premiile se vor acorda pe baza raportului experților de consistorul diecezan în termenul de mai sus.

La concurs pot participa numai ingineri și arhitecți recunoscuți și cetățeni români.

Schițele de situație și informațiuni se primesc dela Consistorul diecezan Strada Iuliu Maniu Nr. 31 în orele de oficiu.

Cluj, din ședința Consistorului diecezan ținută la 7 Iulie 1921.

Nicolae Ivan,
arhimandrit, președintele Consistorului.

Nr. 1741/1921

(93) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de profesor de religie la liceul «Mihai Viteazul din Alba-Iulia», sistemizat prin hotărârea din 17 Iulie Nr.-11.828-920 a Secretariatului general, prin aceasta publicăm concurs.

Petenții pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate, cari întrunesc condițiile stabilite în actul Resortului de culte Nr. 12273/1919, și vor fi preferiți cei cu studii academice.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de Ministerul instrucțiunii pentru profesori de religie.

Cererile de concurs se vor înainta Consistorului diecezan din Cluj până la 20 August 1921 st. n.

Cluj la 5 Iulie 1921.

Consistorul diecezan din Cluj.

Nicolae Ivan,
arhimandrit președinte.

Nr. 1761/1921

(95) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului al II-lea de profesor de religie la școala normală și școala ci-

vilă din Cluj sistemizat cu hotărârea rezortului cultelor și instrucțiunii Nr. 233/920 din 26 Ianuar 1920, prin aceasta publicăm concurs.

Petenții pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate și studii teologice ordinare, cari întrunesc condițiile stabilite în actul rezortului de culte Nr. 12.273/919 și vor fi preferiți cei cu studii academice.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de ministrul instrucțiunii pentru profesorii de religie. Cererile de concurs se vor înainta Consistorului diecezan până la 7/20 August 1921.

Cluj, la 5 Iulie 1921.

Consistorul Diecezan:

Nicolae Ivan
arhim. preș. consist.

Nr. 1761/921

(96) 3—3

CONCURS

Pentru complectarea postului de profesor de religie la liceul de fete «Regina Maria» din Cluj sistemizat prin hotărârea ministerului instrucțiunii Nr. 326/VI din 1921 prin aceasta publicăm concurs.

Petenții pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate cari întrunesc condițiile stabilite în actul rezortului de culte Nr. 12.273/919.

Vor fi preferiți cei cu studii academice. Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de ministrul instrucțiunii pentru profesori de religie.

Cererile de concurs instruite cu documentele necesare se vor înainta Consistorului diecezan din Cluj până la 20 August 1921 st. n.

Cluj, la 5 Iulie 1921.

Consistorul Diecezan.

Nicolae Ivan
arhim. preș. consist.

Nr. 1762/921

(97) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de profesor de religie la liceul de stat și celelalte școli din Dej sistemizat prin hotărârea ministerului de culte din 4 August 1920 Nr. 24730/I publicăm concurs.

Petenții pot fi preoți sau candidați la preoție cu examen de maturitate, cari întrunesc condițiile stabilite în actul rezortului de culte Nr. 12.273/919 și vor fi preferiți cei cu studii academice.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt cele fixate de ministrul instrucțiunii pentru profesori de religie.

Cererile de concurs se vor înainta Consistorului diecezan.

Cu j, la 5 Iulie 1921.

Nicolae Ivan
arhim. preș. consist.

Nr. 1763/1921

(98) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh ortodox român în Nasăud, împreună cu postul de profesor de religie la liceul grănițesc de acolo devenit vacant prin strămutarea preotului profesor Augustin Bena, prin aceasta publicăm concurs.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: 1. Toate retribuțiile în vigoare împreunate cu postul de paroh 2. Pentru fiecare oră de catehizare câte 250 Lei la an, minimul pentru 10 ore la săptămână anual 2500 Lei și încât ar reclama numărul elevilor ortodoxi 16 oare la săptămână 4000 Lei.

Petenții pot fi preoți hirotoniți cu atestat de maturitate, cari au ascultat cursurile teologice în mod ordinar, au examen de calificare preoțească cu «foarte bine» și vor fi ascultat cursul pentru profesorii de religie din Cluj.

Vor fi preferiți cei cu studii academice. Cererile de concurs instruite cu documentele necesare se vor înainta Consistorului Diecezan din Cluj până la 7/20 August 1921.

Cluj la 5 Iulie 1921.

Consistorul Diecezan:

Nicolae Ivan,
arhimandrit—președinte

Nr. 104

2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. II Boșorod, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și a se prezenta la biserica din comuna sus arătată în vre-o Duminecă sau sârbătoare, spre a cânta, cuvânta, respective celebra.

Hațeg în 24 Iunie 1921.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Nr. 283/1921

(101) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. gr. or. română din Batiz, protopopiatul Hunedoarei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele acestui post sânt:

1. Dela comuna bis. din repartiție Lei 300.
2. Ajutor dela P. V. Consistor arh. Lei 100.
3. Restul salariului legal: întregire dela stat.
4. Trei metri de lemne de foc.
5. Cvarțir deplin corespunzător în natură: în edificiul școlii.

Învățătorul e dator a instrui și executa răspunsurile liturghiei, și înainte de alegerea sa a se prezenta vr'odată în Batiz spre a cunoaște referințele locale.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului în termenul fixat.

Hunedoara 15/28 Iunie 1921.

Oficiul protopop. ort. în înțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 169/1921

(100) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea alor două (2) posturi vacante de învățători la școala noastră confesională din Borgobistrița, în sat și la «Pusta», protopresbit. Bistriței, se publică concurs cu termen de 25 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt: 1. Salar după lege, și anume: dela comuna bisericăscă câte 600 lei, iar restul întregire dela stat; 2. Cortel în natură în edificiul școlii și grădina de legume.

Reflectanții își vor înainta cererile susținute cu documentele de calificare la Oficiul protopresb. ort. rom. în Bistrița și se pot prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Cei aleși vor avea să conducă în Dumineci și sârbători elevii la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie.

Bistrița, 25 Iunie 1921.

Gregoriu Pletosu,
protopop.

Nr. 287/921.

(103) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de învățător la școala primară confesională ort. rom. din Cărpiniș, tractul Mercurea, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt: 300 Lei dela biserică și întregirea dela stat, cvarțir în natură și 10 Lei relut de grădina.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul deschis oficiului protopopesc subsemnat. Petenții sânt invitați a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Alesul va fi obligat a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei Dumineca și în sârbători.

Mercurea, 18 Iunie v. 1921.

Oficiul protopopesc al Mercurei în înțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.